

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nejslavnější socha světa slaví 500 let

Mlátili do něho kladivem. Házeli po něm kamením. Stěhovali ho. Poleptali ho kyselinou sodnou. Nakonec ho vydrhli kartáčem a vodou. Všechno přežil a celý svět stále okouzluje svojí krásou. David, vrcholné dílo Michelangela Buonarrotiho a patrně nejslavnější socha světa, letos slaví 500 let.

David, socha vysoká 4,34 metru, přitahuje jako málokteré umělecké dílo. Jsou dny, kdy tuto postavu vystavenou v galerii Akademie ve Florencii spatří až tři tisíce lidí.

Socha vítěze nad mohutným filištínským bojovníkem Goliášem, kterou Michelangelo vytesal z jediného kusu kararského mramoru, se stala symbolem Florencie. Také proto se její obyvatelé rozhodli, že David by měl být ještě před narozeninovou oslavou odborně očištěn.

Proti takové koupeli se však vyslovily desítky zahraničních historiků, kteří se obávají poškození jedinečného díla. Jejich mluvčím se stal americký expert James Beck, který tvrdí, že socha žádnou očistu nepotřebuje. "David není z nugátu, aby se rozpustil, když se ho člověk dotkne," namítal ředitel florentských muzeí Antonio Paolucci. "Lidé se přece taky každý den ráno myjí!"

Ani sami Italové však nebyli dlouho zajedno, jakou metodu při očištění použít. Zástupci suché cesty, tedy čištění jen pomocí kartáčků a zvláštní gumy, zpočátku vítězili.

Nakonec získali navrch stoupenci mokré cesty. "Používáme prostředek, který skutečně škodí minimálně - destilovanou vodu," prohlásil loni v září napůl ironicky ředitel Paolucci.

Velký nos, malý podvod

Soudě podle toho, co se o Michelangelovi ví, on sám by se diskuze o Davidově očištění jistě zúčastnil. A možná by i některého z jejích účastníků praštil do obličeje.

Michelangelo Buonarroti byl mužem vášnivým, sebevědomým a divokým. O tom svědčil i jeho křivý nos, důsledek rvačky z mladých let.

Michelangelovi bylo pouhých šestadvacet let, když se rozhodl pokračovat na Davidově soše. Tuto zakázku před ním dostal sochař Agostino di Duccio, který práci zkazil a odložil. Mramor, který byl považován za téměř znehodnocený, ležel skoro čtyřicet let nepovšimnutý, než se jej mladý umělec ujal.

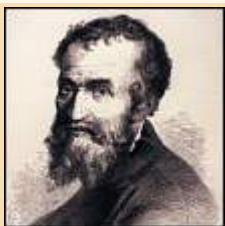
Talentovaný sochař se zavřel v huti florentského chrámu Santa Maria del Fiore, kde mramor zanechal jeho neúspěšný předchůdce. Začal 13. září 1501, dílo dokončil o zhruba tři a půl roku později, 24. ledna 1504.

Traduje se, že jedním z prvních kritiků byl florentský vojenský velitel Piero Soderini, který byl nadšen, jen se mu zdálo, že David má příliš velký nos. Prudký Michelangelo se tehdy ovládl a Soderiniho obelstil. Tvářil se, že chce vyhovět. Vzal dláto a začal jím symbolicky přejíždět nos, přitom pozvolna trousil mramorový prach, který předtím nabral do hrsti. Oklamáný Soderini se stal skalním Michelangelovým příznivcem.

Ne všichni měšťané však sochaři přáli: David musel být dokonce na své čtyřdenní pouti z huti na

centrální florentské náměstí stráženo před výtržníky, kteří jej chtěli poškodit.

Král David byl pak 8. června 1504 definitivně usazen na uprázdněný podstavec po soše Judity od jiného velkého italského sochaře Donatella. Tři měsíce nato byl David slavnostně odhalen. Před palácem florentských vládců vydržel až do roku 1873, kdy se přestěhoval do zdejší Akademie.

Michelangelo Buonarroti

Milovník krásy Michelangelo Buonarroti

Slavný sochař a malíř tvrdil, že talent nasál spolu s mateřským mlékem. Jeho kojná totiž byla manželkou venkovského kameníka.

Michelangelo se narodil 6. března 1475 v Caprese do významné toskánské rodiny. Ve škole ho bavilo jen kreslení, což rozčilovalo jeho otce, který často sáhl k výprasku. O umělcích si totiž myslel jen to nejhorší. Nakonec však synově vůli podlehl - a nemusel litovat.

Mladičký Michelangelo se dostal mezi florentskou smetánku, vládce města Lorenzo Medicejský ho ubytoval přímo ve svém paláci. I později se umělec pohyboval v nejvyšších kruzích, ačkoliv si často vedl jako příslovečný slon v porcelánu. Ostatně, historky o jeho hádkách s papežem se uchovaly dodnes.

Michelangelo prožil bouřlivý život: se zbraní bojoval na straně republiky, miloval muže a obdivoval se intelektu žen. Tvořil zuřivě, byl věčně nespokojený, rád vydělával peníze.

Vytvořil skvostná díla. Třeba Pietu, kterou lze vidět ve vatikánské bazilice sv. Petra.

Freskami vyzdobil strop Sixtinské kaple, také v papežském státě. Kuriózní přitom je, že maloval jen z donucení - on sám dával jednoznačně přednost sochám. Jeden z největších umělců všech dob zemřel 18. února 1564 v Římě.

DAVID a MICHELANGELO

asi 1010 až 973 př. n. l. židovský král a básník David, podle biblické tradice byl předkem Ježíše Nazaretského

1464 Agostino di Duccio získal od Florentinů zakázku na sochu Davida, práci zkazil a odložil

1501 16. srpna podepsal Michelangelo smlouvu na dokončení sochy, 13. září začal pracovat

1504 24. ledna byl David dokončen, 14. května se vydal na čtyřdenní cestu do centra Florencie, na podstavec byla socha usazena 8. června, tři měsíce nato byla slavnostně odhalena

1526 při bojích v ulicích byla poškozena Davidova pravá ruka

1843 restaurátor Aristodemo Costoli čistil Davida padesátiprocentním roztokem kyseliny sodné, takže se povrch sochy poškodil

1873 David se přestěhoval pod střechu do florentské Galleria dell'Accademia, kde je dodnes

1910 pod širé nebe byla umístěna kopie sochy

1991 nepříčetný útočník poničil originálu prsty kladivem

2002 Italové rozhodli, že na oslavu kulatých narozenin musí být David čistý

2003 experti se přeli, zda a jak je vhodné Davida čistit

2004 24. ledna se Michelangelův David se dožil půl tisíciletí

Zdroj: www.idnes.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz